

СУ „ Свети Патриарх Евтимий ” - град Пловдив

Език свещен на моите деди ...
Иван Вазов

Скъпи четвъртокласници,

Поздравяваме Ви за решението да участвате в състезанието по български език и литература.

Българският език е най-старият писмен славянски език. Хилядолетната му история е безспорно доказателство за неговото величие, жизненост и значимост. Благодарение на българското слово народът ни успява да се съхрани и да пребъде във вековете.

Родният език е безценно наследство от нашите деди и ние трябва да го пазим, да го познаваме, да го владеем и използваме правилно, с любов и уважение.

Днес Вие имате възможност да покажете своите знания. Независимо от резултатите, участието Ви в състезанието е важно за развитието и обогатяването на Вашата езикова култура.

Желаем Ви успех!

УКАЗАНИЕ ЗА РАБОТА С ПОСТАВЕНИТЕ ЗАДАЧИ

Задачите, които трябва да изпълните, са два вида: тест и творческа задача.

Тестът съдържа 25 въпроса. Повечето от тях са с избираем отговор с три възможности за отговор, от които само един е верният. След като го откриете, го запишете със съответната буква в талона за отговори.

Някои от въпросите са с кратък свободен отговор, който трябва да запишете на съответното място в талона за отговори.

ЧЕТЕТЕ МНОГО ВНИМАТЕЛНО УСЛОВИЕТО НА ВСЯКА ЗАДАЧА И НЕ БЪРЗАЙТЕ!

Творческата задача изисква да създадете собствен текст - да напишете съчинение по зададена тема. То трябва да е съобразено с поставената тема, да е интересно и смислово завършено. Указания за него ще прочетете в условието на задачата.

МОЛЯ, ПИШЕТЕ ЧЕТЛИВО!

Времето за изпълнение на всички задачи е 90 минути.

При необходимост от допълнителни разяснения се обърнете към квесторите в залата.

СУ „СВЕТИ ПАТРИАРХ ЕВТИМИЙ“ – ПЛОВДИВ
Състезание по български език и литература – 17.04.2022 г.
IV клас

I. ТЕСТОВИ ЗАДАЧИ

Прочетете внимателно текста и изпълнете от 1. до 7. задача включително.

Един лъв се разхождал по морския бряг и ненадейно зърнал делфин във водата. Предложил му да сключат съюз. Нали единият е цар на морските животни, а другият е на земните? Делфинът се съгласил на драго сърце.

Скоро след това се случило лъвът да се бие с див бик. Земният цар повикал делфина на помощ. Делфинът се опитал да излезе от морето, но не успял. Лъвът го обвинил в измяна. А делфинът му отговорил:

- Недей се сърди на мен, а на природата, че ме е създала морско животно и не ми позволява да изляза на сушата.

Така и ние, когато завързваме приятелство, трябва да си подбираме такива приятели, които в опасност да могат да ни се притекат на помощ.

(Езон)

1. Текстът е:

- A) разказ
- B) басня
- B) приказка

2. Текстът може да се озаглави:

- A) Царят на животните
- B) Помощ
- B) Лъв и делфин

3. Довършете твърдението така, че да бъде вярно според информацията, дадена в текста.

Лъвът обвинил в измяна делфина, защото....

- A) не приел предложението му да сключат съюз.
- B) не му помогнал да царува над земните животни.
- B) не му помогнал в битката с бика.

4. Коя от думите НЕ е синоним на зърнал?

- A) съгледал
- B) видял
- B) загледал

5. Колко сложни изречения се съдържат в текста? Запишете с думи броя им в талона за отговори.

6. Подчертаната дума в изречението: Делфинът се съгласил на драго сърце. е членувана с пълен член, защото:

- A) е в началото на изречението.
- B) е съществително име.
- B) е подлог в изречението.

7. Кое твърдение е вярно за подчертаното изречение в текста?

- А) В изречението има 2 съществителни имена, 2 прилагателни имена, 1 числително име и 2 глагола.
- Б) В изречението има 2 съществителни имена, 3 прилагателни имена, 1 числително име и 2 глагола.
- В) В изречението има 3 съществителни имена, 2 прилагателни имена, 2 числителни имена и 2 глагола.

8. В коя от подчертаните думи има правописна грешка?

Свеща (А) загасва обикновено (Б) при полъха на вятъра (В).

9. В кой ред във ВСИЧКИ думи има меки съгласни?

- А) пясък, пия, ягода
- Б) вятър, фризьор, тюлен
- В) ютия, ято, компютър

10. В кой ред във ВСИЧКИ думи броят на буквите е еднакъв с броя на звуковете?

- А) помня, джудже, маса
- Б) дама, щурец, ябълка
- В) дюли, бояджии, коне

11. Какво изречение по състав е пословицата: „Трудът краси човека, а мързелът го грози“?

- А) съобщително
- Б) просто
- В) сложно

12. В кой ред НЯМА грешка?

- А) обикновенни, странни, есенни
- Б) кръгъл, мокър, театър
- В) изскочи, безвучен, потпис

13. Кой ред е излишен?

- А) син, синът, синовете
- Б) дете, детето, децата
- В) книга, книжка, книжарница

14. Кой ред съдържа само сложни думи?

- А) подводница, сладкарница, сладолед
- Б) светофар, автопилот, кръстословица
- В) параход, литература, пъстроцветен

15. С каква част на речта е изразен подлогът в изречението: *Петият се оказва по-силен от всички.*

- А) прилагателно име
- Б) числително бройно име
- В) числително редно име

Прочетете внимателно текста и изпълнете от 16. до 18. задача включително.

Рибарят мие лодката и нее.

Звънят и бягат златните води.

А лодката от радост се люлее,

на дъното ѝ слънцето седи.

(Надя Кехлибарева)

16. С каква част на речта са изразени римуваните думи от първия и от третия стих в текста?

- А) съществително име
- Б) прилагателно име
- В) глагол

17. В кое време са глаголите в текста?

- А) минало
- Б) сегашно
- В) бъдеще

18. Текстът се състои от:

- А) две прости и едно сложно изречение.
- Б) едно просто и две сложни изречения.
- В) три сложни изречения.

19. В кое изречение има пунктуационна грешка?

- А) Ян Бибиян, искаш ли ме за приятел?
- Б) Ох сестричке, лястовичке, не знам какво да ти кажа!
- В) Моля те, Кумчо Вълчо, пусни ме да си вървя!

20. Определете с какво може да се замени подчертаната част, така че да се запази смисълът на изречението: Скоро те ще отиват на екскурзия в планината.

- А) аз и Петър
- Б) ние с мама и тати
- В) Соня и Мартин

21. Колко правописни грешки са допуснати в изречението?

Доктор Мухомор претписва на Черешко отвара от сухи гъби, която обаче недава очакваният резултат, а доктор Мушмула одбелязва, че гъбите са много опасни за този вид болест.

- А) четири
- Б) пет
- В) шест

22. В коя от мъдрите мисли се съдържат две двойки различни антоними?

- А) „Горделивостта заминава на кон, а се връща пешком“ – италианска пословица
- Б) „Няма зло без добро, нито добро без зло“ – българска пословица
- В) „Светлината ще победи тъмата, а мирът – войната“ – руска пословица

23. Кое изречение от приказката „Рибарят и златната рибка“ НЕ е определено вярно според целта на изказване?

Още по-силно викнала бабата: “Ех, че си глупаво старче! (1) Само корито ли може да измолиш! Много ли полза има от него? (2) Я върви, глупчо, при рибката, кланяй се, къща поискай!”(3)

- А) 1 – подбудителни
- Б) 2 – въпросително
- В) 3 – подбудително

24. Кои са пропуснатите пунктуационни знаци в текста?

Дошло време да се бере гроздето _

- Хайде, Косе, да берем грозде __ извикали му берачите на шега.

Косът рекъл _

- Ей сега, ей сега! Чакайте да събера и викна децата, та и те да помагат да берем!

- А) точка, въпросителен знак, тире, двоеточие
- Б) точка, точка, тире, удивителен знак
- В) точка, удивителен знак, тире, двоеточие

25. От изброените по-долу думи извадете толкова букви, колкото запетаи има ПРЕДИ и СЛЕД съответната дума. От буквите, които останат, ще се получи българска пословица. Коя е тя, запишете в талона за отговори.

, , РАДВА   МАСА , ,   СЕНО , ,   , , РЕКА   , , КАРАТ -
ТРЕТИ , ,   ТИГЪР , , ,   ПЕЧЕН ,   ЛИМОН , , ,

II. ТВОРЧЕСКА ЗАДАЧА

- **Напишете съчинение на тема: Незабравимо приключение**, като разкажете интересна история с вълнуваща случка. Историята може да бъде истинска, свързана с лични преживявания, или измислена.
- Преди да започнете да пишете, помислете какво ще бъде началото, как ще следват събитията в историята, кога и къде ще се случи действието, кой е основният момент в цялата история, как ще приключи тя.
- Случката трябва да е представена със своето начало, развитие и край.
- Можете да включите описания и диалог.
- Можете да разказвате в аз-форма (1л.ед.ч.) или в той-форма (3л.ед. ч.).
- Задължително се придържайте към поставената тема.
- Спазвайте правилата за правопис и пунктуация.
- Напишете съчинението на съответното място в талона за отговори.